

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.411.8.2.2023

**Ksiądz kanonik
dr Marek Sędek
Moderator Generalny
Stowarzyszenia Diakonia Ruchu Światło-Życie
w Krościenku nad Dunajcem**

ul. ks. Franciszka Blachnickiego 2
34-450 Krościenko n. Dunajcem

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

D/23/511 - Przyznawanie i rozliczanie środków wsparcia finansowego udzielanego przez Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego oraz realizacja zadań finansowanych lub współfinansowanych z Funduszu Patriotycznego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Stowarzyszenie Diakonia Ruchu Światło-Życie w Krościenku nad Dunajcem (ul. ks. Franciszka Blachnickiego 2, 34-450 Krościenko n. Dunajcem), zwane dalej także Diakonią lub Stowarzyszeniem.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ksiądz kanonik Marek Sędek, Moderator Generalny Stowarzyszenia, w dniu 14 czerwca 2021 roku ponownie powołany na sześcioletnią kadencję (dalej też Moderator Generalny). (akta kontroli: str. 4-7)
Zakres przedmiotowy kontroli	Realizacja przez beneficjenta projektów finansowanych lub współfinansowanych ze środków udzielonych przez Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego.
Okres objęty kontrolą	Od 17 lutego 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z uwzględnieniem faktów i dowodów wykraczających poza ten okres mających znaczenie dla badanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Dariusz Herda, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr LRZ/184/2023 z 24 października 2023 r. (akta kontroli: str. 3)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: ustawa o NIK).

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Stowarzyszenie w okresie objętym kontrolą było Beneficjentem w zakresie dwóch projektów finansowanych lub dofinansowanych środkami Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego³, w ramach Priorytetu II w Funduszu Patriotycznym.

W edycji 2021 realizowano projekt pn. „Remont części Centrum Ruchu Światło-Życie w Krościenku nad Dunajcem” (dalej jako Zadanie 1), w którym wsparcie Instytutu wyniosło 200 tys. zł, co stanowiło 99,9% poniesionych kosztów.

W edycji 2023 realizowano projekt pn. „Zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa ks. Franciszka Blachnickiego - Wykończenie i doposażenie Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka” (dalej jako Zadanie 2), w którym kwota wsparcia wyniosła 300 tys. zł, co stanowiło 60% poniesionych kosztów tego zadania, a wkład własny Stowarzyszenia wyniósł 200 tys. zł, tj. 40% tych kosztów.

Projekty były realizowane na podstawie wniosków o wsparcie (aktualizowanych), zawartych umów o dofinansowanie oraz regulaminów Funduszu Patriotycznego dla poszczególnych programów IDMN. Uzyskane przez Stowarzyszenie dofinansowanie oraz zadeklarowany wkład własny zostały wydatkowane, co do zasady, na cele wskazane w preliminarzu wydatków wynikającym z umowy i w złożonych wnioskach. Ustalono jednak, że niektóre z elementów preliminarza kosztów na etapie realizacji nie zostały wykonane w całości lub ich zakres został ograniczony bądź rozszerzony.

Nieprawidłowości wystąpiły w związku z Zadaniem 1, i polegały na tym, że w zakresie remontu Namiotu Światła - nie wykonano planowanej wymiany drzwi i podłogi, ograniczono wymianę konstrukcji nośnej budynku do elementów o złym stanie technicznym oraz remonty dwóch kotłowni rozszerzono o dodatkowe kotły gazowe.

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli naruszało to zasady realizacji zadania oraz jego rozliczenia i sprawozdawczości przyjęte w umowie o dofinansowanie, a także wynikające z regulaminu naboru wniosków Funduszu Patriotycznego w edycji 2021. Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że zmiany zakresu rzeczowego lub finansowego zadania były możliwe w drodze pisemnego aneksu do umowy, jednak Stowarzyszenie nie podjęło żadnych działań w tym celu.

Stowarzyszenie prowadziło wyodrębnioną ewidencję księgową dla dofinansowania poprzez otwarcie rachunku bankowego dedykowanego dla tego zadania. Pozwalało to na identyfikację poszczególnych operacji księgowych stanowiących zapłatę za faktury wystawiane przez wykonawców i dostawców. Płatności za roboty i dostawy były realizowane w terminach przewidzianych w umowach. Dotyczy to także przesłania do IDMN wymaganych sprawozdań z realizacji zadań.

Nieprawidłowo jednak zrealizowano obowiązek opisanie dowodów księgowych dotyczących wydatków w zadaniu realizowanym w 2021 r., ponieważ opisy takie sporządzono na odrębnych kartach, a nie w sposób trwały na odwrocie faktur, co było niezgodne z regulaminem naboru wniosków Funduszu Patriotycznego tej edycji.

W Zadaniu 2 realizowanym w 2023 r. Stowarzyszenie uzyskało wsparcie do zakupu wyposażenia budynku nazywanego Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka, który

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Zwanym dalej IDMN lub Instytutem.

do dnia zakończenia kontroli był w trakcie budowy. Jego otwarcie planowano na II kwartał 2024 r.

Tym samym zakupione wyposażenie nie mogło być zainstalowane w docelowym miejscu wykonania umowy i było składowane w innym budynku Diakonii.

W tym czasie biegły terminy gwarancji technicznej na zakupiony sprzęt, a Stowarzyszenie poniesie także dodatkowe koszty montażu i transportu mebli na miejsce przeznaczenia.

IDMN był informowany przez Stowarzyszenie o tym, że celem projektu jest zakup wyposażenia dla obiektu budowanego, którego termin oddania do użytkowania nie był znany w czasie podpisania i realizacji umowy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu
faktycznego

Diakonia jest publicznym stowarzyszeniem wiernych erygowanym przez Konferencję Episkopatu Polski i organizacją kościelną w rozumieniu art. 34 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej⁴. Celem działania określonym w statucie jest służba w założonym przez sługę Bożego ks. Franciszka Blachnickiego Ruchu Światło-Życie, aby zachowując jedność i tożsamość mógł służyć swoim charyzmatem budowaniu Kościoła i pełnieniu jego misji w świecie współczesnym.

Osobowość prawną Stowarzyszenie uzyskało 22 września 2001 r. rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 sierpnia 2001 r. w sprawie nadania osobowości prawnej "Diakonii Ruchu Światło-Życie"⁵.

Ekonomem Diakonii uprawnionym do zarządzania w imieniu Moderатора majątkiem stowarzyszenia (§36 statutu) od 13 maja 2017 roku jest p. Wojciech Terlikowski.

Stowarzyszenie (wg. stanu na 23 listopada 2023 r.) jest zarejestrowanym podatnikiem VAT o statusie „zwolniony”.

(akta kontroli: str. 8-20)

1. Diakonia (jako podmiot z kategorii: kościoły i związki wyznaniowe oraz ich osoby prawne) aplikowała do Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego (dalej Instytut lub IDMN) o środki Funduszu Patriotycznego w ramach Priorytetu II konkursu Wolność po polsku - w edycjach 2021 i 2023.

W 2021 r. wnioskowano o kwotę 453 600 zł na zadanie pn. Remont części Centrum Ruchu Światło-Życie w Krościenku nad Dunajcem. Uzyskano dofinansowanie w wysokości 200.000 zł, które wykorzystano w całości.

W 2023 r. wnioskowano o kwotę 1 798 000 zł na zadanie pn. Zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa ks. Franciszka Blachnickiego - Wykończenie i doposażenie Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka. Uzyskano dofinansowanie w wysokości 300 000 zł, które wykorzystano w całości.

Wnioski były aktualizowane poprzez całkowite zrezygnowanie lub ograniczenie z określonego zakresu merytorycznego zadań, albo zmniejszenie ich kosztów.

⁴ jednolity tekst Dz.U. z 2019 r., poz. 1347 ze zm.

⁵ Dz.U. z 2001 r., Nr 95, poz.1045

Ekonom Stowarzyszenia wyjaśnił, że ograniczenia powyższych kwot było autonomiczną decyzją Instytutu - Instytut przekazał możliwą do uzyskania kwotę, pozostawiając pozostałe kwestie wnioskodawcy.

Zadania i kwoty ujmowane w umowie (preliminarzu kosztów zadania) ustalane były na podstawie decyzji wnioskodawcy. Poprzez zmniejszenie wartości środków na realizację wnioskodawca zmuszony zostaje do ograniczenia zakresu realizowanych zadań do koniecznie potrzebnych i możliwych do zrealizowania w okrojonym zakresie. Następuje to poprzez zastosowanie tańszych rozwiązań konstrukcyjnych, technicznych i materiałowych, ograniczenie do wymiany najbardziej zniszczonych elementów konstrukcyjnych budynku lub zastosowanie elementów prostszych konstrukcyjnie itp.

Wnioski (i ich aktualizacje) sporządzane były we własnym zakresie przez Stowarzyszenie. Wskazywaną osobą odpowiedzialną za ich przygotowanie i kontakt z Instytutem był Ekonom Diakonii - pan Wojciech Terlikowski. Nie korzystano z usług podmiotów trzecich w tym zakresie. Wnioski składane były elektronicznie w systemie Witkac⁶ prowadzonym przez IDMN. Diakonia posiada siedzibę i nieruchomości w Krościenku nad Dunajcem, dysponowała także potencjałem osobowym i finansowo-materiałowym pozwalającym na udział i realizację projektów dofinansowanych przez IDMN (w każdym projekcie Stowarzyszenie wskazywało pięć osób odpowiedzialnych za jego organizację).

(akta kontroli: str. 21-78, 202-257, 321-323, 342-356)

Diakonia ze środków publicznych pochodzących spoza Instytutu otrzymała w okresie objętym kontrolą wskazane niżej środki:

a) z Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych/Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom łącznie 855.000 zł na cztery projekty, w tym trzy związane były z prowadzeniem kampanii edukacyjnych nt. trzeźwości i szkoleń lokalnych liderów trzeźwości, a jedno z wydawaniem czasopisma Eleuteria, z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

b) z Narodowego Instytutu Wolności, Programu Rozwoju Organizacji Obywatelskich, w priorytecie 1a (Zrównoważony rozwój organizacyjny - wsparcie działań misyjnych i rozwoju instytucjonalnego) w edycjach 2019-2021 - kwotę 700 000 zł (brak informacji o kwocie przypadającej na 2019 rok),

c) z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej dotację na Budowę Centrum Ekologii Integralnej na terenie Centrum Ruchu Światło-Życie w Krościenku nad Dunajcem” na kwotę 13 003 792,00 zł (umowa z 12 marca 2020 r.),

d) z Kancelarii Prezesa Rady Ministrów dotację na Budowę Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka - etap I kwotę 9 950 000,00 zł (w 2021 r.), etap II kwotę 9 979 724,76 zł (w 2022 r.) i etap III kwotę 8 995 334,40 zł (w 2023 r.). Razem 28 925 059,16 zł,

e) z Narodowego Centrum Kultury w 2021 roku na zapewnienie organizacji wydarzenia o nazwie: „Gala Prawda – Krzyż – Wyzwolenie” - dotację w kwocie 40 000 zł.

Łącznie z innych niż IDMN źródeł Stowarzyszenie pozyskało dofinansowanie w wysokości 43 523 851,16 zł.

⁶ System służący obsłudze wniosków składanych do IDMN.

Nabór w edycji 2021 ogłoszony został 25 marca 2021 r. Zadanie określono we wniosku jako „Remont części Centrum Ruchu Światło-Życie w Krościenku nad Dunajcem”. Było ono zakwalifikowane w kategorii: budowy i remontów nieruchomości podmiotów realizujących działania określone w § 3 Regulaminu.

W syntetycznym opisie zadania zawarto, że w ramach zadania wykonany zostanie częściowy remont Centrum Ruchu Światło-Życie w Krościenku nad Dunajcem. Wykonany zostanie remont budynku Namiotu Światła, remont i wyposażenie kotłowni w budynku głównym oraz w budynku Jubilat, wykonanie sieci gazowej na terenie Centrum, wykonanie placu postojowego z 10 miejscami postojowymi, dostosowanie jednego z pomieszczeń do trwałej ekspozycji wystawy o ks. Franciszku Blachnickim oraz doposażenie Centrum Ruchu Światło-Życie w 4 automaty do szybkiego dokonywania wpłaty darowizn tzw. ofiaromatów.

Założeniem projektu był częściowy remont Centrum Ruchu Światło Życie w Krościenku nad Dunajcem w następującym zakresie i koszty poszczególnych zadań:

- zadanie 1 - remont i wyposażenie kotłowni w budynku głównym Centrum obejmujące wyposażenie kotłowni w kocioł gazowy - koszt 17 tys. zł,
- zadanie 2 - remont i wyposażenie kotłowni w budynku Jubilat obejmujące wyposażenie kotłowni w kocioł gazowy - koszt 17 tys. zł,
- zadanie 3 - wykonanie sieci gazowej na terenie Centrum Ruchu Światło-Życie obejmujące wykonanie sieci - koszt 17 tys. zł,
- zadanie 4 - wykonanie placu postojowego na terenie Centrum Ruchu Światło-Życie obejmujące wykonanie placu postojowego z 10 miejscami postojowymi - koszt 25 tys. zł,
- zadanie 5 - Remont Namiotu Światła obejmujące:
 - wymianę pokrycia gontem drewnianym (materiał + wykonanie) za 100 m² - koszt 15 tys. zł,
 - wymianę poszycia dachu, konstrukcji dachu wraz z izolacjami (materiał i wykonanie) za 100 m² - koszt 15 tys. zł,
 - wymianę konstrukcji nośnej budynku z poszyciem wewnętrznym i zewnętrznym oraz izolacjami za 150 m² - koszt 27 tys. zł,
 - wymianę okien i drzwi - koszt 22 tys. zł,
 - naprawę i wymianę instalacji elektrycznej - koszt 14 tys. zł,
 - remont wnętrza (m.in. malowanie, naprawa i wymiana podłogi itp.) - koszt 23.050 zł,
- zadanie 6 - Ekspertyza techniczna Namiotu Światła - koszt 5.450 zł,
- zadanie 7 - Koordynacja zadania obejmujące obsługę finansową zadania za 50 godzin w cenie 50 zł za godzinę - koszt 2,5 tys. zł.

Łączne koszty przyjęte w projekcie stanowiły kwotę 200 tys. zł.

Nie zakładano partnerów dla realizacji zadania.

Harmonogram przewidywał dla realizacji sześciu zadań i ich koordynacji terminy od 23 czerwca 2021 r. do 30 listopada 2021 r., w tym dla wykonania ekspertyzy technicznej pawilonu Namiot Światła zakładano termin krótszy, tj. do 15 września 2021 r.

W zakresie kosztów i źródeł finansowania wskazano, że całość pokryta zostanie środkami otrzymanego dofinansowania. Nie zakładano wkładu własnego beneficjenta oraz uzyskiwania przychodów z realizowanych zadań.

Wniosek Diakonii (nr 651 w systemie Witkac) obejmujący Remont części Centrum Ruchu Światło-Życie w Krościenku nad Dunajcem uzyskał 212 punktów i otrzymał dofinansowanie w wysokości 200 tys. zł.

Ekonom Stowarzyszenia w kwestii dotyczącej rozbieżności pomiędzy zakresem zadania ujętym w opisie merytorycznym oraz wykazu zadań przyjętych do sfinansowania w preliminarzu i harmonogramie (np. trwała ekspozycja, zakup ofiaromatów) wyjaśnił, że opis merytoryczny projektu oraz jego poszczególnych zadań, sporządzony był na etapie składania wniosku do Instytutu. Po zmniejszeniu kwoty przyznanej przez Instytut na realizację, sporządzony został nowy preliminarz, uwzględniający wybrane do realizacji zadania, mieszczące się w kwocie przekazanej przez Instytut. Zmiana preliminarza sporządzona została w sposób elektroniczny, poprzez właściwy, wskazany przez Instytut system, który nie umożliwiał ingerencji w opis zrealizowany w pierwotnym wniosku.

Umowę (nr 43) dotyczącą wsparcia zadania zawarto w Warszawie 2 lipca 2021 roku, z mocą od 22 czerwca 2021 r. (§ 2 ust. 6 umowy).

Zadanie określono jak we wniosku tj. Remont części Centrum Ruchu Światło-Życie w Krościenku nad Dunajcem (§ 1 ust. 1 umowy).

Kwotę dofinansowania określono na 200 tys. zł i stanowiła ona całość kosztów tego zadania, bez finansowego udziału własnego Beneficjenta.

Preliminarz kosztów, opis merytoryczny zadania oraz harmonogram zadania miały taką treść jak we wniosku o dofinansowanie.

Wskaźniki rezultatów realizacji zadania przewidywały poprawę stanu technicznego czterech nieruchomości objętych zadaniem.

Termin wykonania zadania określono od 22 czerwca do 30 listopada 2021 roku. Był to też termin zakreślony do wydatkowania przyznanych środków (§ 12 ust. 1 umowy).

Termin zwrotu niewykorzystanych środków określono na 15 grudnia 2021 r. (§ 12 ust. 3). Termin złożenia (przesłania elektronicznie) sprawozdania określono na 30 grudnia 2021 r. (§ 9 ust.1 umowy).

Stowarzyszenie po podpisaniu umowy uzyskało trzy oferty cenowe dotyczące wykonania zadań 1-3 i 5, tj. remontu i wyposażenia kotłowni w budynku głównym Centrum i budynku Jubilat, wykonania sieci gazowej oraz remontu Namiotu Światła. Zakres kwot (netto) wynikający z ofert wynosił od 135 813,01 zł do 155 250,00 zł.

Najkorzystniejszą ofertę złożyła firma [...] ⁷.

Stowarzyszenie nie przedłożyło tekstu zapytania ofertowego w tej sprawie i nie podało źródła jego publikacji.

Moderator Generalny wyjaśnił w tej sprawie, że główne prace budowlane w Zadaniu 1 wykonywała [...] ⁸, która prowadziła u nas także inne prace w tamtym czasie, tj. z tego co pamiętam była to budowa Centrum Ekologii Integralnej. Poprosiliśmy wtedy o

⁷ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r., poz. 1233) Najwyższa Izba Kontroli wyłączyła jawność informacji w zakresie nazwy przedsiębiorcy. Wyłączenia tego dokonano w interesie przedsiębiorcy.

⁸ Jak wyżej.

ofertę na ten zakres i potem uzyskaliśmy jeszcze dwie inne oferty, ale propozycja spółki [...]⁹, była najkorzystniejsza i zawarliśmy z nimi umowę.

Prezes spółki [...]¹⁰ zeznał, że w 2021 roku prowadził dla Stowarzyszenia prace związane z budową Centrum Ekologii Integralnej i wtedy został poproszony o złożenie oferty na ww. zadania objęte Zadaniem 1, która okazała się dla Stowarzyszenia najkorzystniejsza.

Dla pozostałych zadań objętych umową nie kierowano zapytań ofertowych. Moderator Generalny wyjaśnił, że zadania związane z ekspertyzą techniczną i obsługą finansowo-księgową Stowarzyszenie wykonało własnymi siłami tj. poprzez firmę Rewiter NCB należącą do Łukasza Terlikowskiego i podpisaną także przez Ekonomę Diakonii Wojciecha Terlikowskiego. Nie przeprowadzono postępowania ofertowego w tej sprawie ze względu na znaczne ograniczenie środków na ten cel w ostatecznym wniosku i w umowie.

Wykonawcę zadania budowy placu parkingowego wybrano spośród miejscowych firm. Brak dokumentacji nastąpił przez przeoczenie, ale był to wówczas najtańszy wykonawca, który zgodził się na proponowaną przez Stowarzyszenie cenę.

W dniu 3 listopada 2021 r. została podpisana umowa o roboty budowlane (znak 0371/2021) z firmą [...]¹¹.

Umowa obejmowała wykonanie niżej wskazanych prac budowlanych (w nawiasach podano ustalone wynagrodzenie ryczałtowe netto);

- remontu budynku „Namiot Światła” (94.349,59 zł),
- remontu i wyposażenia kotłowni w budynku głównym Centrum Ruchu Światło-Życie oraz budynku Jubilat (27.642,28 zł) oraz
- wewnętrznej sieci gazowej na terenie Centrum Ruchu Światło-Życie (13.821,14 zł).

Kwoty wynagrodzenia były zgodne z wcześniejszą ofertą firmy.

Termin realizacji prac określono do 30 listopada 2021 r.

Wykonawca udzielił gwarancji i rękojmi na roboty budowlane objęte umową na okres 60 miesięcy od odbioru końcowego.

Wskazano, że podstawą i warunkiem wystawienia faktury miał być zaakceptowany przez obie strony protokół odbioru. Moderator Generalny nie dysponował przedmiotowymi protokołami odbioru, zostały one przedłożone przez właściciela firmy [...]¹². W protokołach tych nie wskazywano szczegółowego zakresu wykonanych działań i prac, ograniczono się do wskazania, że dotyczą wykonania robót budowlanych wg. umowy z podaniem: *wykonanie remontu Namiotu Światła; wykonanie sieci gazowej na terenie Centrum Ruchu Światło-Życie; wykonanie remontu i wyposażenia kotłowni w budynku głównym Centrum Ruchu Światło-Życie oraz budynku Jubilat.*

Prezes firmy [...]¹³ w sprawie ogólnego charakteru zapisów w fakturach i protokołach odbioru robót zeznał, że inwestor nie wymagał szczegółowego rozpisania wykonanych prac i podawano to tak jak było najpierw zakładane w umowie o roboty budowlane. [...] Stowarzyszenie nie wносиło o jakieś szczegółowe rozbiecie

⁹ Jak wyżej.

¹⁰ Jak wyżej.

¹¹ Jak wyżej.

¹² Jak wyżej.

¹³ Jak wyżej.

wykonanych prac. Nie sporządzano zestawień czy dokumentacji lub zdjęć z robót, w szczególności w Namiocie Światła. Inwestor nie wymagał tego i nie było to zawarte w umowie.

W wyniku realizacji umowy wykonawca 29 listopada 2021 r. wystawił Stowarzyszeniu trzy faktury za „roboty budowlane wg umowy nr 0371/2021 z 3 listopada 2021 r.” tj.:

1. nr FSI/2/11/2021 na kwotę 116.050 zł brutto (94.349,59 zł netto);
2. nr FSI/3/11/2021 na kwotę 17.000 zł brutto (13.821,14 zł netto) oraz
3. nr FSI/4/11/2021 na kwotę 34.000 zł brutto (27.642,28 zł netto).

Z opisów dołączonych do faktur (na osobnych kartach) wynika, że wydatki poniesione zostały zgodnie z umową nr 43 z 2 lipca 2021 r. w ramach Funduszu Patriotycznego - Edycja 2021 Wolność po polsku i dotyczą:

- a) faktura ad. 1 - remontu Namiotu Światła;
- b) faktura ad. 2 - wykonania sieci gazowej na terenie Centrum Ruchu Światło-Życie,
- c) faktura ad. 3 - wykonania remontu i wyposażenia kotłowni w budynku głównym Centrum Ruchu Światło-Życie oraz budynku Jubilat.

Dla rozliczenia kosztów Zadania 1 Stowarzyszenie otworzyło w Pienińskim Banku Spółdzielczym w Krościenku n. Dunajcem (dalej PBS) rachunek o nazwie „Fundusz patriotyczny 2”, na który w dniu 17 września 2021 r. wpłynęła kwota dofinansowania z IDMN. Z wyciągu bankowego z 30 listopada 2021 r. za okres od 1 września do 30 listopada 2021 r. wynika, że ww. faktury zostały opłacone przelewami z 30 listopada 2021 r.

Stowarzyszenie poniosło ponadto następujące koszty realizacji zadań nr: 4, 6 i 7:

1. nr FA/328/2021 z 20 września 2021 r. wystawionej przez firmę [...] ¹⁴ na kwotę 25.050 zł brutto (20.365,85 zł netto) za wykonanie placu postojowego z 10 miejscami postojowymi. W opisie wskazano na zadanie z poz. 4.1 preliminarza oraz podano, że faktura jest w części płatna ze środków własnych w kwocie 50 zł, a 25.000 zł dotyczy środków projektu.

2. nr A2/9/2021 z 15 września 2021 r. wystawioną przez firmę Rewiter NCB Łukasz Terlikowski z Warszawy na kwotę 5.500 zł brutto (4.471,54 zł netto) za opracowanie Ekspertyzy Technicznej Namiotu Światła. W opisie wskazano na zadanie 6.1 preliminarza oraz podano, że faktura jest w części płatna ze środków własnych w kwocie 50 zł, a 5.450 zł dotyczy środków projektu.

3. nr 108/11/2021 z 29 listopada 2021 r. wystawioną przez firmę [...] ¹⁵ na kwotę 2.500 zł brutto (2.032,52 zł netto) za obsługę finansową projektu. W opisie wskazano na zadanie z poz. 7.1 preliminarza.

Opisy faktur sporządzone zostały na osobnych kartach i spięte zszywaczem.

Z wyciągu bankowego dotyczącego rachunku „Fundusz patriotyczny 2”, wynika, że ww. trzy faktury zostały opłacone przelewami (odpowiednio): z 20 września, 12 października i z 30 listopada 2021 roku.

W dniu 30 grudnia 2021 r., tj. w terminie określonym w umowie, Stowarzyszenie przesłało do IDMN sprawozdanie z wykonania zadania (w systemie Witkac).

Wskazano, że założone cele i rezultaty zostały osiągnięte. Stowarzyszenie wykazało ww. trzy faktury oraz sposób ich pokrycia środkami wsparcia IDMN oraz wkładem

¹⁴ Jak wyżej.

¹⁵ Jak wyżej.

własnym. Całkowity koszt zadania wyniósł 200.100 zł (w tym 100 zł stanowiło wkład własny Stowarzyszenia), a udział środków IDMN stanowił 99,95%.

Stowarzyszenie nie wykazało przychodów uzyskanych podczas realizacji zadania (nie zakładano ich uzyskania) oraz oświadczyło, że nie uzyskało zwrotu podatku VAT za usługi lub dostawy opłacone ze środków IDMN.

(akta kontroli: str. 25-153, 321-323, 342-356)

Stowarzyszenie nie posiadało formalnego zaakceptowania sprawozdania przez Instytut. Moderator Generalny wyjaśnił, że po złożeniu sprawozdania i dokumentacji (zestawienia faktur), Stowarzyszenie otrzymało polecenie doprecyzowania zakresu przeprowadzonych robót budowlanych. (w związku ze zmniejszeniem kwoty dofinansowania w odniesieniu do wnioskowanej kwoty przez Stowarzyszenie). Doprecyzowanie w/w robót zostało wykonane.

Przedstawiono mail pana Wojciecha Terlikowskiego Ekonomy Stowarzyszenia kierowany na adres [...]16@idmn, w którym ponownie ogólnie opisano zakres prac wykonanych w zadaniach 1-6.

(akta kontroli: str. 153-153, 321-323, 365-366)

W wyniku przeprowadzonych oględzin związanych z robotami budowlanymi i remontowymi ustalono m.in., że:

- wykonano remont kotłowni w budynku głównym Centrum, wykonano i rozprowadzono instalacje pod piec (piece) gazowy oraz rozprowadzenie centralnego ogrzewania oraz instalacji podgrzewania ciepłej wody użytkowej, stwierdzono wyposażenie kotłowni w dwa kotły gazowe (marki BRÖTJE Heizung WBG 50). W książkach gwarancyjnych kotłów odnotowano daty rozruchu pieców w dniu 28 stycznia 2022 r.;

- wykonano remont kotłowni w budynku Jubilat, wykonano i rozprowadzono instalacje pod piec (piece) gazowy oraz rozprowadzenie centralnego ogrzewania oraz instalacji podgrzewania ciepłej wody użytkowej, stwierdzono wyposażenie kotłowni w dwa kotły gazowe (marki BRÖTJE Heizung WGBEVO28i). W książkach gwarancyjnych kotłów odnotowano daty rozruchu pieców w dniu 21 stycznia 2022 r.;

- wykonano sieć gazową na terenie Centrum Ruchu Światło-Życie. Stwierdzono przyłącze główne i liczniki gazowe usytuowane na budynku głównym Centrum oraz rozprowadzenie stanowiące sieci wewnętrzne w kotłowni oraz doprowadzenie do kuchni w budynku Centrum. Stwierdzono doprowadzenie sieci gazowej do budynku Jubilat oraz sieci wewnętrzne w kotłowni;

- wykonano plac postojowy na terenie Centrum Ruchu Światło-Życie, który według oświadczenia Moderatora Generalnego został sfinansowany środkami projektu (umowa nie precyzowała położenia tego obiektu). Plac był utwardzony, wyprofilowany (z występującym wyraźnym wgłębieniem tj. kałużą wypełnioną wodą, przy wjeździe na plac), z częściowym nabrzeżem krawężnikowym, wysypany grysem kamiennym. Plac może służyć za miejsce postojowe. Nie wyznaczono na nim miejsc parkingowych. Na placu nie było samochodów. Na placu zorganizowano skład materiałów budowlanych m.in. kostki brukowej, krawężników i kawałków rur. Według oświadczenia Moderatora Generalnego materiały stanowiły własność Stowarzyszenia i są składowane tymczasowo;

- pawilon Namiot Światła w całości został pokryty nową grafitową blachą wraz z wymaganymi obróbkami blacharskimi, podbitką stalową i rynnami. Stwierdzono zamontowanie łącznie 15 nowych okien dwuszybowych, stwierdzono zamontowanie

¹⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy o dostępie do informacji publicznej NIK wyłączyła jawność informacji w zakresie imienia i nazwiska, ze względu na prywatność osoby fizycznej, niezwiązanej z kontrolowaną jednostką. Wyłączenia tego dokonano w interesie tej osoby fizycznej.

nowych kabli instalacji elektrycznej, lamp oraz skrzynki rozdzielczej z bezpiecznikami. Poszycia budynku wewnętrzne i zewnętrzne były wizualnie w dobrym stanie technicznym, bez spróchnień.

Izolacja termiczna nie była widoczna bez demontażu poszycia ścian i dachu. Według oświadczenia Moderadora Generalnego została zamontowana, a roboty uległy zakryciu.

Pawilon posiada trzy pary podwójnych drzwi witrażowych. Moderator Generalny oświadczył, że nie były one wymieniane w toku remontu bo ich stan jest dobry, a jednocześnie stwierdził, że nie pamięta dlaczego wymiana drzwi była w zakresie tego zadania.

Konstrukcja nośna budynku nie była widoczna spod poszycia. Według oświadczenia Moderadora Generalnego po demontażu starego poszycia i dachu okazało się, że nie jest konieczna wymiana całej konstrukcji nośnej tylko niektórych belek częściowo spróchniałych i spleśniałych. Moderator oświadczył, że nie jest w stanie stwierdzić jak ograniczony był zakres tych prac, a dokumentacji zdjęciowej lub pisemnej nie prowadzono.

Na bocznej podmurówce wewnątrz pawilonu stwierdzono ślady w postaci jaśniejszych i ciemniejszych miejsc, świadczące o możliwej przebudowie podłogi w zakresie aranżacji wnętrza pawilonu i zmianie konstrukcji schodów (podestów) wewnętrznych z miejscami siedzącymi.

Firma [...] ¹⁷ w zakresie umowy o roboty budowlane nie miała przebudowy podłogi w pawilonie Namiot Światła i nie rozliczała takich kosztów. Moderator Generalny oświadczył, że prawdopodobnie remont i przebudowę podłogi prowadziła inna firma budowlana, a koszty zostały pokryte ze środków Stowarzyszenia. Teraz nie pamięta jaka to była firma i jaki był koszt tych prac.

Na elewacji zewnętrznej pawilonu zamieszczono tablicę informacyjną o wsparciu z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w wysokości 200 tys. zł. Moderator Generalny wyjaśnił, że nie wie dlaczego na tablicy nie wskazano Funduszu Patriotycznego i Instytutu.

(akta kontroli: str. 154-201)

Zadanie obejmujące remont Namiotu Światła wg. wniosku stanowiącego podstawę zawartej umowy obejmowało m.in.: wymianę pokrycia gontem drewnianym (materiał + wykonanie, koszt 15 tys. zł za 100 m²), wymianę konstrukcji nośnej budynku z poszyciem wewnętrznym i zewnętrznym oraz izolacjami (koszt 27 tys. zł za 150 m²), wymianę okien i drzwi (koszt 22 tys. zł), remont wnętrza (m.in. malowanie, naprawa i wymiana podłogi itp., koszt 23.050 zł).

Stwierdzono, że:

- drzwi w Namiocie Światła nie były wymieniane,
- z ekspertyzy technicznej sporządzonej przez firmę Rewiter NCB Wojciech Terlikowski i Łukasz Terlikowski, i także sfinansowanej środkami projektu (zadanie 1.6.1.) wynikało, że Namiot Światła przed remontem nie był pokryty gontem tylko blachą ocynkowaną (opis ogólny str. 6 ekspertyzy, fotografie 20, 21, 22);
- nie wymieniano całej konstrukcji nośnej budynku, a jedynie jej część (niektóre belki częściowo spróchniałe i spleśniałe);
- firmie budowlanej zaangażowanej do remontu Namiotu Światła nie zlecano wymiany podłogi wskazywanej w zakresie remontu wnętrza;
- kotłownie w budynku głównym Centrum oraz w budynku Jubilatku zostały wyposażone w dwa kotły gazowe, a w opisie tych zadań przewidziane było „wyposażenie kotłowni w kocioł gazowy”, w sprawozdaniu składanym do Instytutu

¹⁷ Jak w przypisie 7.

oraz dodatkowej informacji do IDMN podano, że „została wykonana wymiana systemu grzewczego na piec gazowy nowego typu”, piece zostały uruchomione w styczniu 2022 r. (termin realizacji zadania - do 30 listopada 2021 r.).

Prezes firmy [...] ¹⁸ zeznał, że zakres robót w każdym zadaniu określony został w załączniku do umowy. W budynku Namiot Światła nie uwzględniano wymiany drzwi, [...] firma nie wykonywała żadnych prac związanych z wymianą drzwi. Pamiętam, że po zdjęciu starego pokrycia dachowego (stara blacha trapezowa) dokonaliśmy inspekcji konstrukcji nośnej. Okazało się, że nie jest potrzebna wymiana całej konstrukcji tylko niektórych jej elementów, spróchniałych i podgniłych belek. Nie mam teraz żadnej dokumentacji fotograficznej z tamtego czasu. Ale zakres ustalaliśmy na bieżąco z Panem Wojciechem Terlikowskim lub z jego synami.

Firma nie miała też w zakresie prac naprawy i wymiany podłogi w Namiocie. Z tego co pamiętam to były prowadzone takie prace, ale nie przez moją firmę.

Firma miała wynagrodzenie ryczałtowe za wszystkie prace i nie dokonywaliśmy potem żadnych zmian w zakresie ewentualnego zmniejszenia wynagrodzenia jeśli zakres prac ulegnie zmianie w tym sensie, że zmniejszeniu lub zwiększeniu, a prace nie będą potrzebne czy będzie konieczność dodatkowych.

W zakresie prac związanych z remontem i modernizacją kotłowni zakładane było, że w każdej z nich będą po dwa piece gazowe. Nie znam postanowień umowy Stowarzyszenia z Instytutem czy potem w sprawozdaniu. Ja tych dokumentów nie widziałem i nie sporządzałem ich.

Nic nie wiem też o tym, że miał to być jeden piec gazowy na jedną kotłownię. Ja szacowałem i kalkulowałem po dwa piece w kotłowni. To jest rozwiązanie praktyczniejsze ponieważ dwa piece zawsze zapewniają większe bezpieczeństwo jeśli jeden uległby awarii i tak to zrobiliśmy.

Nie pamiętam teraz dokładnie okoliczności uruchomienia pieców. Umowa przewidywała wprost wymianę urządzeń ale prawdopodobnie sprawdzaliśmy ich szczelność, a z tego co pamiętam to w listopadzie 2021 r. skończyliśmy montować urządzenia.

(akta kontroli: str. 47-78, 83-89, 103-132, 154-164)

Ekonom Stowarzyszenia, we wskazanych kwestiach, wyjaśnił jak niżej.

Określenie pokrycia (gontu) budynku Namiotu Światła, przy sporządzaniu wniosku do Zadania 1, oparte było na przekazie ustnym, wynikającym z historii budynku, nie potwierdzonym w sposób jednoznaczny (ze względów bezpieczeństwa nie wchodziło na dach budynku). W naszym rozumieniu, ze względów technicznych, istotą zadania dotyczącego pokrycia dachu nie była wymiana gontu, tylko wymiana uszkodzonego pokrycia. Przy realizacji ekspertyzy (wykonanej przez firmę Rewiter NCB Łukasz Terlikowski), wykonując oględziny, badania makroskopowe i lokalne odkrywki, stwierdzono, że pokrycie jest z blachy. Wymieniając pokrycie dachowe należy niezależnie od tego wymienić również uszkodzone poszycie dachowe, które jest fragmentem konstrukcji stanowiącym podbudowę pod pokrycie.

Zgodnie z nomenklaturą używaną w procesach budowlanych stwierdzenie „wymiana konstrukcji” nie jest jednoznaczne ze stwierdzeniem „wymiana całej konstrukcji”. W praktyce inżynierskiej i budowlanej wymiana całej konstrukcji wiąże się zazwyczaj z rozbiórką budynku i jego odtworzeniem. Stwierdzenie „wymiana konstrukcji” rozumiana jest jako wymiana konstrukcji w zakresie wstępnie nieokreślonym. Aby stwierdzić, które elementy konstrukcyjne są w sposób bezwzględny, wynikający z przekroczenia stanu bezpieczeństwa konstrukcji i użytkowania, konieczne do

¹⁸ Jak wyżej.

wymiany, należy dokonać koniecznych odkrywek, które w przypadku budynku Namiotu Światła były możliwe do wykonania dopiero w trakcie realizacji remontu. Zmniejszenie kwoty uzyskanej na realizację tego zadania wymusiła oszczędne, uwzględniające minimalizację kosztów, podejście do jego realizacji.

Stwierdzenie, że w zakresie remontu i wyposażenia kotłowni budynku Centralnego i budynku Jubilat - „została wykonana wymiana systemu grzewczego na piec gazowy nowego typu” w sytuacji kiedy w każdej kotłowni zainstalowane zostały po dwa piece gazowe marki BRÖTJE Heizung wynikało z faktu, że piece traktowane są jako jeden system grzewczy. Zainstalowanie systemu grzewczego składającego się z dwóch pieców mieściło się w pełni w ramach zadania „wyposażenia kotłowni w kocioł gazowy”. Zaznaczyć także należy, że takie rozwiązanie jest efektywne pod względem funkcjonalnym i efektywności energetycznej systemu.

Uruchomienie pieców gazowych nastąpiło w styczniu 2022 r. ponieważ w okresie wcześniejszym nie było to możliwe z przyczyn od nas niezależnych - ze względów formalnych i technicznych - sieć gazowa w obrębie Krościenka nad Dunajcem była w trakcie budowy. Umowa o przyłączenie do sieci gazowej została zawarta 17.05.2021 r., natomiast warunki przyłączenia do sieci gazowej wydane zostały dopiero 2.11.2021 r., a umowa kompleksowego dostarczania paliwa gazowego została podpisana 12.01.2022 r.

(akta kontroli: str. 342-362)

Nabór wniosków w Zadaniu 2 ogłoszony został 23 lutego 2023 r. Pierwotnie wnioskowana kwota wsparcia wynosiła 1 798 000 zł, a następnie wniosek był aktualizowany do wysokości kwoty przyznanej (300.000 zł) i zakładanego udziału własnego (200.000 zł).

Zadanie określono jako „Zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa ks. Franciszka Blachnickiego - Wykończenie i doposażenie Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka”. Było ono zakwalifikowane w kategorii inwestycji budowlanych oraz innych zmian w obiektach budowlanych, o których mowa w art. 3 pkt 1 Prawa budowlanego, wraz z usługami towarzyszącymi, w tym obsługą inwestorską.

W syntetycznym opisie zadania zawarto, że polega ono na wykończeniu i doposażeniu Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka (CKWC), będącego Centrum Ruchu Światło-Życie w Krościenku nad Dunajcem. Wskazano, że CKWC jest ośrodkiem szkoleniowo-edukacyjnym, który umożliwi prowadzenie szkoleń, kursów, warsztatów rekolekcyjnych oazowych, realizujących program wychowawczo-profilaktyczny Ruchu Światło-Życie - Pedagogię Nowego Człowieka. Odpowiednie wyposażenie i wykończenie ośrodka jest warunkiem koniecznym do jego uruchomienia, i prowadzenia skutecznej i efektywnej działalności edukacyjno-wychowawczej, w warunkach spełniających współczesne wymagania komfortu użytkowania.

W elementach składowych zadania zawarto, że powstały budynek CKWC będzie budynkiem konferencyjno-szkoleniowym, posiadającym pokoje i miejsca noclegowe dla 120 osób, a w ramach zadania planowane były:

- prace wykończeniowe budynku,
- zakup i montaż paneli fotowoltaicznych oraz magazynów energii,
- prace wykończeniowe oraz wyposażenie (ławki) kaplicy,
- zakup i montaż Audio-Video do sal (głośniki, rzutniki),
- zagospodarowanie terenu wokół CKWC,
- zakup kompletu mebli i zasłon do 42 pokoi,
- wyposażenie przestrzeni wspólnych - kanapy ze stolikiem,

- wyposażenie jadalni i sal warsztatowych - stoły i krzesła.

Zakładanym rezultatem projektu było wykończenie i doposażenie budynku CKWC, które umożliwi rozpoczęcia funkcjonowania obiektu.

Nie przewidywano partnerów dla realizacji zadania.

W efektach rzeczowych realizacji zadania podano (produkty) jako „Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka” (liczba 1, nakład 1).

W harmonogramie realizacji zadania założono dla tego działania termin od 1 czerwca 2023 r. do 15 listopada 2023 r.

W zakresie kosztów i źródeł finansowania wskazano, że środki wsparcia wyniosą 300 tys. zł, a wkład własny 200 tys. zł. W preliminarzu kosztów zadania (zarówno we wniosku jak i w umowie) nie zakładano uzyskiwania przychodów z realizowanego zadania, natomiast w punkcie VI.1 wniosku (Informacja dotycząca pomocy publicznej) podano (odpowiedź „Tak”), że wnioskodawca planuje uzyskanie przychodu z tytułu realizacji zadania i/lub z wykorzystaniem efektów realizacji zadania, w trakcie realizacji lub po zakończeniu realizacji zadania. Nie podawano wysokości tych przychodów.

Wniosek Diakonii (nr 181 w systemie Witkac) uzyskał 206 punktów i otrzymał dofinansowanie w wysokości 300 tys. zł.

Umowę (nr 15) dotyczącą wsparcia zadania zawarto w Warszawie 17 lipca 2023 roku (z mocą od 1 czerwca 2023 r. - § 2 ust. 9 umowy).

Zadanie określono tak jak we wniosku tj. zachowanie i upowszechnienie dziedzictwa ks. Franciszka Blachnickiego - Wykończenie i doposażenie Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka (§ 1 ust. 1 umowy).

Kwotę dofinansowania określono na 300 tys. zł (60% kosztów), a finansowy udział własny Beneficjenta obejmował 200 tys. zł (40% kosztów).

Preliminarz kosztów, opis merytoryczny i harmonogram zadania miały taką treść jak wskazana wyżej w zakresie wniosku. Nie zakładano uzyskania przychodów.

Przewidywanymi rezultatami realizacji zadania był zakup wyposażenia (10 sztuk) oraz prace poprawiające stan techniczny obiektu (1 sztuka).

Termin wykonania zadania określono od 1 czerwca do 15 listopada 2023 roku. Był to też termin zakreślony także do wydatkowania przyznanych środków (§ 13 ust. 1 umowy). Termin zwrotu niewykorzystanych środków określono na 30 listopada 2023 r. (§ 13 ust. 3).

Beneficjent zobowiązał się do niezbywania zakupionych rzeczy przez okres 15 lat od zakupu.

Termin złożenia (przesłania elektronicznie) sprawozdania określono na 15 grudnia 2023 r. (§ 9 ust.1 umowy).

W umowie nie wskazano szczegółowego zakresu zadania. W preliminarzu wydatków podano, że obejmuje ono budowę, rozbudowę, nadbudowę, przebudowę obiektu budowlanego (w tym zakup materiałów budowlanych i usług robót budowlanych). W harmonogramie podano, że zadanie obejmuje wykończenie i doposażenie Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka (CKWC), w okresie od 1 czerwca do 15 listopada 2023 r.

Beneficjent posiadał deklarowany wkład własny na rachunku w PBS, z którego 13 listopada 2023 r. dokonano płatności za fakturę wystawioną przez dostawcę wyposażenia (FV 2/11/2023). Moderator Generalny oświadczył, że wkład ten został opłacony ze środków własnych Stowarzyszenia, zgromadzonych na jego koncie bankowym, przeznaczonych do realizacji zadania. Środki nie pochodziły z innych dotacji, projektów itp.

Po podpisaniu umowy Stowarzyszenie w dniu 21 sierpnia 2023 r. opublikowało zapytanie ofertowe dotyczące wyposażenia CKWC (na stronie internetowej oaza.pl¹⁹). Obejmowało ono dostarczenie określonych rodzajowo mebli oraz dostarczenie i montaż sprzętu audiowizualnego do sali konferencyjnej.

Z protokołu otwarcia ofert z 4 września 2023 r. wynika, że złożona została jedna oferta na kwotę 516 tys. zł brutto, którą w wyniku negocjacji (możliwość zakładana w zapytaniu ofertowym - pkt. VIII.17) obniżono do kwoty 500 tys. zł.

Ofertę złożyła firma [...] ²⁰.

Umowa podpisana została 11 września 2023 r., miejscem jej realizacji było CKWC, a termin określono do 15 listopada 2023 r. (§2 pkt 1 i 2).

Wynagrodzenie określono na 500 tys. zł i obejmowało ono dostawę wyposażenia CKWC, tak jak określono w zapytaniu ofertowym i złożonej ofercie.

Dostawca udzielił Stowarzyszeniu 24-miesięcznej gwarancji jakości na dostarczony sprzęt, liczonej od dnia wykonania umowy (tj. dnia dostarczenia zamówienia, potwierdzonego odpowiednim protokołem).

Kwota określona umową stanowiła całą wartość Zadania 2 i Stowarzyszenie nie podejmowało realizacji innych spośród wymienionych wyżej elementów zadania, wskazywanych we wniosku nr 181 stanowiącym podstawę umowy z IDMN.

Ekonom Stowarzyszenia w kwestii dotyczącej umownego zakresu tego zadania i kto ostatecznie zdecydował, co zostanie wykonane w ramach udzielonej pomocy, a tym samym z czego się rezygnuje wyjaśnił, że w odpowiedzi na wniosek dotyczący Zadania 2, Instytut przekazał możliwą do uzyskania kwotę, pozostawiając pozostałe kwestie wnioskodawcy. Telefonicznie zostałem poinformowany, iż możemy zdecydować czy decydujemy się na realizację projektu przy zmniejszonej kwocie i czy chcemy realizować wykończenie czy wyposażenie budynku Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka. Zdecydowaliśmy, że będziemy realizowali zadanie wyposażenia budynku. Zakres wyposażenia został określony przez wnioskodawcę.

(akta kontroli: str. 202-297, 342-362)

Firma [...] ²¹ w wyniku realizacji zamówienia wystawiła na rzecz Stowarzyszenia trzy faktury na łączną kwotę 500 tys. zł, tj.:

1. nr 1/10/2023 z 31 października 2023 na kwotę 160 tys. zł brutto,
2. nr 1/11/2023 z 8 listopada 2023 r. na kwotę 140 tys. zł brutto oraz
3. nr 2/11/2023 z 13 listopada 2023 r. na kwotę 200 tys. zł brutto.

W zakresie nazwy towaru i usługi wskazano w fakturach - „zgodnie z umową z dnia 11.09.2023”, bez podawania szczegółowego zakresu towarów jakich dotyczą.

Załącznikami do ww. faktur były protokoły zdawczo-odbiorcze, odpowiednio: z 30 października 2023 r., z 7 listopada 2023 r. i z 11 listopada 2023 r. o przekazaniu zamówienia polegającego na dostarczeniu wyszczególnionych mebli oraz sprzętu

¹⁹ Na stronie opublikowano także ogłoszenie o otrzymanym z IDMN dofinansowaniu i całkowitej wartości Zadania.

²⁰ Jak w przypisie 7.

²¹ Jak wyżej.

audiowizualnego. Protokoły objęły łącznie meble i sprzęt stanowiące przedmiot umowy.

Dla rozliczenia kosztów Zadania 2 Stowarzyszenie otworzyło w PBS rachunek o nazwie „Projekt od Żaryna”, na który w dniu 6 września 2023 r. wpłynęła kwota dofinansowania z IDMN. Z rachunku tego pokryte zostały ww. faktury nr 1 i 2 (przelewy z 31 października i z 9 listopada 2023 r.). Natomiast koszt ww. faktury nr 3 pokryty został przelewem z 13 listopada 2023 r. dokonany z innego rachunku bankowego Stowarzyszenia w PBS.

Ekonom Stowarzyszenia na pytanie o to dlaczego środków wkładu własnego Stowarzyszenia w kwocie 200 tys. zł nie przelano na wyodrębniony rachunek bankowy otworzony dla realizacji Zadania 2 („Projekt od Żaryna”) wyjaśnił, że księgowość Stowarzyszenia prowadzona jest w podziale na konkretne realizowane projekty. Każdy projekt ma przypisane konkretne konta księgowe, których nazewnictwo jest ściśle powiązane z konkretnymi zadaniami z preliminarza.

Kwota 200 tysięcy złotych, stanowiąca wkład własny, nie została przetransferowana na rachunek projektu, aby w przejrzysty sposób można było wykazać środki przekazane i wydatkowane na ten projekt, z podziałem na środki otrzymane od Instytutu i środki własne. Fakt ten, nie przyczynia się również do zawyżania obrotów na rachunku bankowym.

W dniu 15 grudnia 2023 r. tj. w terminie określonym w umowie, Stowarzyszenie przesłało do IDMN sprawozdanie z wykonania zadania (w systemie Witkac).

Wskazano, że założone cele i rezultaty zostały osiągnięte poprzez doposażenie nowo powstałego CKWC. Całkowity koszt zadania wyniósł 500 tys. zł, w tym wkład własny Stowarzyszenia wynosił 200 tys. zł, a udział środków IDMN stanowił 60%. Stowarzyszenie wykazało ww. trzy faktury wystawione przez firmę [...] ²² oraz sposób ich pokrycia środkami wsparcia oraz wkładem własnym.

Stowarzyszenie nie wykazało przychodów uzyskanych podczas realizacji zadania (nie zakładano ich uzyskania) oraz oświadczyło, że nie uzyskało zwrotu podatku VAT za usługi lub dostawy opłacone ze środków IDMN.

Moderator Generalny nie dysponował formalnym zaakceptowaniem sprawozdania przez Instytut.

(akta kontroli: str. 298-320, 332-362, 365-366)

W wyniku przeprowadzonych oględzin ustalono, że budynek zwany Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka planowany jest jako ośrodek szkoleniowo-edukacyjny z ok. 120 miejscami noclegowymi. Stwierdzono, że budynek był w trakcie robót budowlanych i wykończeniowych, prowadzonych przede wszystkim wewnątrz. Stan realizacji i wykończenia pomieszczeń był różny. Wokół budynku trwały prace ziemne, związane z kształtowaniem terenu i zabezpieczaniem oraz usypaniem skarpy. Z tablic informacyjnych placu budowy wynikało m.in., że wykonawcą prac budowlanych była firma [...] ²³, rozpoczęcie robót nastąpiło 25 listopada 2021 r., a przewidywany termin ich zakończenia określono na 31 grudnia 2023 r.

Sprzęt dostarczony przez firmę [...] ²⁴, (objęty fakturami i protokołami odbioru, opisanymi we wcześniejszej części wystąpienia) został złożony w sali konferencyjnej

²² Jak wyżej.

²³ Jak wyżej.

²⁴ Jak wyżej.

budynku Centrum Ekologii Integralnej ze względu na to, że budynek zwany Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka był w trakcie budowy i prac wykończeniowych. Sprzęt był fabrycznie nowy i zapakowany, w stanie „do montażu/złożenia”. Brak było jednoznacznych wskazań, których składowych dostawy dotyczą poszczególne elementy.

(akta kontroli: str. 324-331)

Moderator Generalny w sprawie aktualnego stanu robót oświadczył (16 stycznia 2024 r.), że do końca 2023 został zakończony etap prac budowlanych budynku CKWC objęty dofinansowaniem KPRM. Aktualnie trwają ostatnie prace wykończeniowe, porządkowe i sprzątające, które nie wchodziły w zakres dofinansowania. Po ich zakończeniu, zakupione wyposażenie będzie sukcesywnie przenoszone do CKWC, do uprzątniętych i odpowiednio przygotowanych pomieszczeń, aby nie uszkodzić nowych mebli. Natomiast oddanie budynku do użytkowania nie zależy wyłącznie od prac budowlanych, ale jest uzależnione od wielu czynników, w tym niezależnych od Stowarzyszenia, np. wykonania kanalizacji przez gminę Krościenko, na ulicy Lubań (termin realizacji tego zadania to I-II kwartał 2024 r.). Uroczyste otwarcie budynku planowane jest na maj - czerwiec b.r.

(akta kontroli: str. 363-364)

Ekonom Stowarzyszenia na pytanie o to dlaczego Zadanie 2 dotyczyło wyposażenia budynku, który był w trakcie budowy wyjaśnił, że Instytut był poinformowany o tym, że budynek Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka jest w trakcie realizacji. Świadczy o tym zakres pierwotnie złożonego wniosku wraz z zawartymi w nim zadaniami. [...] fakt, że budynek Centrum Krucjaty Wyzwolenia Człowieka jest w budowie, w żaden sposób nie wpływa na możliwość zrealizowania zadań zawartych w Zadaniu 2.

Miejscem wykonania umowy z firmą [...] ²⁵ wskazane było CKWC.

W związku z tym, że dostarczony sprzęt magazynowany jest w innym budynku wyjaśnienia wymagało dlaczego w protokołach odbioru tego sprzętu nie ustalono kwestii związanych z dostarczeniem go do budynku zwanego CKWC, zmontowaniem (mebli i szaf), zainstalowaniem (sprzętu audiowizualnego) oraz późniejszym gwarantowaniem stanu technicznego (gwarancja upływa w toku magazynowania sprzętu) oraz kogo obciążać będą koszty z tym związane.

Ekonom Stowarzyszenia wyjaśnił, że dostarczony w ramach realizacji Zadania 2 sprzęt, obecnie złożony w sali konferencyjnej Centrum Ekologii Integralnej, zostanie dostarczony do budynku zwanego CKWC, zmontowany i rozstawiony na koszt wnioskodawcy – Stowarzyszenia Diakonia Ruchu Światło-Życie. Całe zakupione i dostarczone do Centrum Ruchu Światło-Życie w Krościenku nad Dunajcem wyposażenie, nie wymaga specjalistycznego montażu, który musi przeprowadzić osoba uprawniona.

(akta kontroli: tom I str. 324-331, 342-362)

W kontrolowanych projektach nie dokonywano przesunięcia wydatków pomiędzy poszczególnymi pozycjami kosztów określonymi w kalkulacji przewidywanych kosztów.

²⁵ Jak wyżej.

Koszty administracyjne w wysokości 2.500 zł poniesiono w zakresie Zadania 1 i dotyczyły one obsługi finansowej projektu. Kwota ta stanowiła 1,2% całkowitych kosztów tego projektu (200.100 zł).

Wyodrębnienie dokumentacji finansowo-księgowej polegało na otwarciu odrębnego rachunku bankowego dla projektu i dokonywaniu wydatków z udziałem środków z dofinansowania. Udział własny przewidziany w Zadaniu 2 pokryty został z innego rachunku bankowego należącego do Stowarzyszenia. Kwoty dokonanych przelewów sumowały się do wysokości otrzymanego dofinansowania, a zapisy pozwalały na identyfikację poszczególnych operacji księgowych z wystawionymi przez wykonawców fakturami.

Stowarzyszenie nie zlecało innym podmiotom wykonania zadań (zastępstwa) wynikających z umów zawartych z IDMN. W zawartych umowach zawierano postanowienie, że prawa i obowiązki stron nie mogą być przenoszone na osoby trzecie.

W wyniku weryfikacji wydatkowania całości dofinansowania oraz wszystkich kosztów realizacji zadań (100% wydatków) ustalono, że dofinansowanie zostało wydane zgodnie z preliminarzami, w wysokościach oraz na cele określone w umowach.

Stowarzyszenie nie zakładało i nie osiągnęło przychodów z realizacji projektów.

W Zadaniu 2 (co opisano we wcześniejszej części wystąpienia) zachodziła rozbieżność pomiędzy preliminarzem kosztów, gdzie nie zakładano uzyskiwania przychodów, a informacją dotyczącą pomocy publicznej gdzie podano, że wnioskodawca planuje uzyskanie takich przychodów.

Moderator Generalny wyjaśnił w tej sprawie, że przychodów dotychczas nie osiągnięto, a mają one związek z budową CKWC gdzie powstanie ok. 120 miejsc noclegowych. [...] Przychody pochodzą z udostępniania i wynajmowania tych miejsc rodzinom i pielgrzymom w przyszłości (od 2024 roku).

Stowarzyszenie zrealizowało obowiązki informacyjne w Zadaniu 1 poprzez zamieszczenie tablicy informującej o dofinansowaniu ze środków Funduszu Patriotycznego ze wskazaniem kwoty dofinansowania oraz całkowitej wartości zadania.

W zakresie Zadania 2 informacja o uzyskaniu dofinansowania zamieszczona została na stronie internetowej oaza.pl w związku z publikacją zapytania ofertowego.

Moderator Generalny wyjaśnił, że w Zadaniu 2 dotychczas nie podejmowano żadnych działań informacyjnych ponieważ zakupione wyposażenie jest na razie złożone w budynku Centrum Ekologii Integralnej. Po zakończeniu prac budowlanych budynku CKWC zamieścimy tam stosowną informację.

Moderator Generalny wyjaśnił, że IDMN nie zwracał się o informacje dotyczące stanu realizacji projektów i nie ma żadnej korespondencji w tej sprawie.

(akta kontroli: str. 142-153, 154-164, 321-341)

Moderator Generalny wyjaśnił, że IDMN nie przeprowadzał kontroli wykonania zawartych umów. Po złożeniu sprawozdania i dokumentacji (zestawienia faktur) w Zadaniu 1, otrzymaliśmy polecenie doprecyzowania zakresu przeprowadzonych robót budowlanych. (w związku ze zmniejszeniem kwoty dofinansowania w odniesieniu do wnioskowanej kwoty przez Stowarzyszenia). Doprecyzowanie w/w

robót zostało wykonane i przesłane mailem jako dodatkowa informacja w dniu 25 lutego 2022 r. na adres [...]26@idmn.pl.

Kontrola NIK jest pierwszą w zakresie pozyskania i wykorzystania tych środków.

(akta kontroli: str. 321-323)

Nie stwierdzono przypadków zbywania rzeczy zakupionych ze środków pochodzących z dofinansowania. W Zadaniu 1 nie dokonywano zakupu środków trwałych, a wyposażenie zakupione w ramach realizacji Zadania 2 znajdowało się w budynku należącym do Diakonii.

(akta kontroli: str. 142-153, 154-164, 324-341)

Kontrolowane projekty zostały zrealizowane w terminach określonych w umowach. Ustalenia w zakresie realizacji zakładanych celów, w tym efektów rzeczowych projektów zostały opisane we wcześniejszej części wystąpienia.

Obowiązki rozliczeniowe i sprawozdawcze, wynikające z umów i regulaminów naboru zostały wykonane w określonych terminach. Dane finansowe zawarte w rozliczeniach i sprawozdaniach wynikały z posiadanych przez Stowarzyszenie faktur. Sprawozdania zostały przesłane systemem Witkac wskazanym przez Instytut. Stowarzyszenie nie posiadało formalnych akceptacji przesłanych sprawozdań.

Stowarzyszenie wykazało i udokumentowało fakturami wykorzystanie całości środków wsparcia udzielonego przez IDMN. Przelewy stanowiące zapłatę za te faktury zostały zrealizowane w terminach określonych w umowach.

(akta kontroli: str. 142-152, 332-341, 365-366)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Przechowywane przez Stowarzyszenie dowody księgowe (faktury) dotyczące realizacji Zadania 1 (sześć sztuk na kwotę 200.000 zł) nie zostały opisane na ich odwrocie tylko na osobnych kartach spiętych zszywaczem, co było niezgodne z zapisem §15 pkt 8 regulaminu naboru wniosków Funduszu Patriotycznego w edycji 2021, który stanowił, że „Dowody księgowe winny być opisane w sposób trwały na odwrocie dowodu księgowego, zgodnie z wymogami określonymi w art. 21 ustawy o rachunkowości”. Beneficjent zobowiązany był dostarczać do Instytutu „skany opisanych faktur” (§ 9 ust. 4 umowy).

Ekonom Stowarzyszenia wyjaśnił, że połączenie kart opisujących poszczególne faktury z tymi fakturami (w Zadaniu 1) zszywaczem, traktowane było jako połączenie trwałe. Faktury zostały opisane zgodnie z założeniami projektu - w opisie podana jest zarówno kwota faktury jak i pozycja preliminarza, co pozwala na jednoznaczną identyfikację faktury z opisem, a postanowienie Regulaminu Funduszu Patriotycznego nie znalazło odzwierciedlenia w treści zawartej z instytutem umowy, w której zgodnie z § 9 ust. 4 do sprawozdania należało załączyć skany opisanych faktur, przy czym nie wskazano w treści tego postanowienia, iż opis ma zostać dokonany na odwrocie faktury.

(akta kontroli: str. 90-102, 133-139, 342-356)

Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że w podpisany przez Ekonomia Stowarzyszenia wniosku nr 651, stanowiącym podstawę zawarcia umowy (i w niej powołanym - § 1

²⁶ Jak w przypisie 14.

pkt 1) - zawarto m.in. oświadczenie o zapoznaniu się z regulaminem Programu Instytutu Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego Fundusz Patriotyczny - edycja 2021 Wolność po Polsku - Priorytet II.

2. W Zadaniu 1 wystąpiły rozbieżności zakresu rzeczowego zadań przewidzianego we wniosku i w preliminarzu kosztów umowy oraz danych wykazanych w sprawozdaniu przekazanym do IDMN - z rzeczywistym ich wykonaniem.

Nieprawidłowości dotyczyły remontu Namiotu Światła (zadanie 1.5 preliminarza) i polegały na nierealizowaniu zakładanych we wniosku i umowie: wymiany drzwi (część zadania 1.5.4), wymiany podłogi (część zadania 1.5.6), a także na ograniczeniu zakresu wymiany konstrukcji nośnej tego budynku (część zadania 1.5.3), do niektórych jej elementów.

3. W Zadaniu 1 rozszerzono zakres planowanych remontów dwóch kotłowni (zadania nr 1.1 i nr 1.2) poprzez zamontowanie w nich po dwa kotły gazowe, w sytuacji kiedy w preliminarzu kosztów i we wniosku zakładano wyposażenie - kotłowni w budynku Centrum i w budynku Jubilat - w kocioł gazowy.

Wyposażenie każdej kotłowni w kocioł gazowy (jeden) zostało także wykazane w sprawozdaniu z realizacji zadania i dodatkowej informacji przesłanej do IDMN, a uzyskana dotacja stanowiła całkowite źródło finansowania tych zadań (nie wskazywano na udział wkładu własnego Stowarzyszenia).

W zakresie ww. nieprawidłowości **numer 1 i 2** Najwyższa Izba Kontroli stwierdza, że zgodnie z umową nr 43 z 2 lipca 2021 r. beneficjent w trakcie realizacji i rozliczenia zadania zobowiązany był do uprzedniego poinformowania Instytutu o zmianie zakresu rzeczowego i finansowego zadania, w tym polegającej na wprowadzeniu nowych lub usunięciu starych pozycji kosztorysu lub przesunięciu wydatków pomiędzy tymi pozycjami oraz zawarcia pisemnego aneksu do umowy (vide §§ 19, 20 umowy). Pozwoliłoby to następnie na prawidłowe wykazanie stopnia zrealizowanych zadań i osiągniętych rezultatów w sprawozdaniu kierowanym do IDMN, zgodnie z § 9 pkt 1 umowy.

Analogiczne postanowienia dotyczące możliwości zmiany zakresu rzeczowego zadań oraz sprawozdawczości i rozliczenia dofinansowania zawarte były w regulaminie naboru wniosków Funduszu Patriotycznego w edycji 2021 (vide § 12 pkt 5 i § 15).

Wyjaśnienia Moderatorsa Generalnego i Ekonoma Stowarzyszenia zawarto we wcześniejszej części wystąpienia. Wynika z nich, że ograniczenia zakresu zadań były następstwem zmniejszenia kwoty przyznanej przez Instytut na realizację zadania natomiast rozszerzenie zakresu wyposażenia dwóch kotłowni miało uzasadnienie praktyczne i funkcjonalne.

(akta kontroli: str. 47-78, 87-89, 91-102, 142-153, 154-164, 321-323, 342-356)

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli na podstawie art. 53 ust. 1 pkt. 5 ustawy o NIK wnosi o:

1. Opisanie dowodów księgowych (faktur) w Zadaniu 1 w sposób trwały na ich odwrocie, zgodnie z zapisem §15 pkt 8 regulaminu naboru wniosków Funduszu Patriotycznego w edycji 2021.

2. Korektę przesłanego do IDMN sprawozdania z realizacji zadania pn. Remont części Centrum Ruchu Światło-Życie w Krościenku nad Dunajcem lub inne skuteczne poinformowanie Instytutu - o rzeczywistym zakresie wykonania rzeczowego pozycji preliminarza kosztów dotyczących remontu i wyposażenia kotłowni w budynku Centrum (zadanie 1.1) i budynku Jubilat (zadanie 1.2) oraz remontu budynku Namiotu Światła (zadanie 1.5) dotyczącego wymiany drzwi, wymiany podłogi oraz wymiany konstrukcji nośnej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK, należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, 19 lutego 2024 r.

Kontroler
Dariusz Herda
doradca prawny

/-/

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie
Dyrektor
Wiesław Motyka

/-/